

HISTORIA

Oppiaineen tehtävä

Historian opetuksen tehtävänä on syventää oppilaan historiatietoisuutta, herättää oppilaan kiinnostus menneisyyden tapahtumiin sekä ilmiöihin. Historia auttaa oppilasta ymmärtämään menneisyyttä, nykyisyyttä ja yksilön merkitystä historiallisena toimijana. Historiaa opiskellessaan oppilas syventyy historian tutkimuksen perusteisiin ja tiedon luotattavuuden arviointiin. Historian kautta kehittyy oppilaan oivalluskyky. Hän tutustuu historiallisten tapahtumien taustalla vaikuttaviin tekijöihin ja menneisyyden ihmisten toiminnan motiiveihin.

Historian avulla oppilas rakentaa omaa identiteettiään ja perehtyy erilaisten kulttuurien alkuperään ja kehitykseen. Tämän avulla kehittyy oppilaiden kulttuurinen vuorovaikutus, ilmaisu ja erilaisuuden ymmärtäminen. Historia tukee myös oppilaan kasvua aktiiviseksi ja vastuulliseksi kansalaiseksi. Oppilaan oman lähialueen, Helsingin ja pääkaupunkiseudun historia otetaan kiinteäksi osaksi historian opiskelua. Tämän tavoitteena on herättää oppilaan uteliaisuus omaa ja lähiympäristön menneisyyttä kohtaan.

Vuosiluokilla 7-9 historian opetuksen tehtävänä on syventää oppilaiden käsitystä historiallisen tiedon luonteesta. Opetus tukee oppilaiden oman identiteetin kehittymistä ja perehdyttää kulttuurien vaikutuksiin yksilöihin ja yhteiskuntiin. Opetuksessa korostetaan vuorovaikutuksellisia ja tutkimuksellisia työtapoja.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi käyttämällä monipuolisia toiminnallisia työtapoja. Jatkuva ajankohtaisten asioiden ja tapahtumien seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä. Vuorovaikutus yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa on niin ikään tärkeää. Opetuksessa voidaan käyttää myös oppiainerajat ylittäviä lähestymistapoja esimerkiksi erilaisten projektien yhteydessä.

Yhteistoiminnallisten työtapojen lisäksi tutkiva oppiminen korostuu. Median tarkastelulla ja tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämisellä on keskeinen osa opiskelussa.

Historian opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Koulutilojen lisäksi historian opetuksessa hyödynnetään koulun lähiympäristön tarjontaa (esimerkiksi

historialliset rakennukset, museot, muistomerkit, lähialueen ihmiset, kansalaisjärjestöt, kaupunginosaseurat). Helsingin ja pääkaupunkiseudun laajaa historiallista ja kulttuurista tarjontaa hyödynnetään aktiivisesti.

Sähköisiä oppimisympäristöjä, uusinta tieto- ja viestintäteknikkaa ja sosiaalista mediaa pyritään käyttämään monipuolisesti historian opetuksessa. Oppimisvälineinä hyödynnetään myös oppilaiden omia sähköisiä laitteita kuten puhelimia ja tabletteja. Oppilaita innostetaan hankkimaan tietoa myös draaman, elokuvien, pelien ja kirjallisuuden avulla. Näiden avulla oppilas kehittää monipuolisesti omaa identiteettiään, kriittistä arviointikykyä ja historiallisen ajattelun taitoja.

Historialliset ilmiöt tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden oppiaine- ja vuosiluokkarajat ylittävään yhteistyöhön. Oppilaat osallistuvat ilmiöiden valintaan, suunnitteluun, työtapojen valintaan sekä arviointiin. Työskentelyote on tutkiva ja siinä käytetään historiatieteelle tyypillisiä menetelmiä.

Historiassa voidaan tehdä tiivistä yhteistyötä muiden oppiaineiden kuten äidinkielen ja kirjallisuuden kanssa. Erilaisten tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen sekä suullinen ja kirjallinen käsitteiden avaaminen tarjoavat hyvän mahdollisuuden oppiainerajat ylittävään yhteistyöhön.

Historian työtavoissa korostuvat ennen kaikkea oppilaslähtöiset tutkivat työtavat, vuorovaikutuksellisuus, elämyksellisyys ja toiminnallisuus. Oppiainerajat ylittävä yhteistyö äidinkielen kanssa vahvistaa oppilaan tekstin ymmärtämistä, tiedon soveltamista ja vertailua. Myös muiden oppiaineiden kanssa tehtävä yhteistyö syventää historian opiskelua ja tekee siitä elämyksellisempää ja toiminnallisempaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Vuosiluokilla 7-9 vahvistetaan tutkivaan oppimiseen liittyviä taitoja: lähteiden vertailua, tutkimuskysymysten asettamisesta ja omien tulkintojen tekemistä. Oppilaita ohjataan kirjallisen ilmaisemisen lisäksi eläytymään historiallisiin tapahtumiin esimerkiksi draaman ja kuvallisen ilmaisun keinoja hyödyntäen.

Historian opiskeluun soveltuvia oppimisstrategioita ja erilaisia käsitteitä syvennetään. Havainnollistamisessa apuna käytetään kuvia, videoita, karttoja ja kaavioita. Tarvittaessa historian tekstejä yksinkertaistetaan ja käsitteitä avataan oppilaiden yksilölliset tarpeet,

kielellinen tausta ja oppimistyyli huomioiden. Apuna voidaan käyttää esimerkiksi kuvia, käsitekarttoja ja tukisanalistoja. Oppilaan opiskelua voidaan tukea oman äidinkielen tunneilla, S2-opetuksessa tai samanaikaisopetuksessa. Mahdollisuus syventymiseen ja yksilölliseen etenemiseen otetaan huomioon historian opiskelussa.

Oppilaan oppimisen arviointi

Historian arviointi perustuu oppilaan oppimisprosessin sekä monipuolisten kirjallisten, suullisten ja kuvallisten tuotosten arviointiin. Ohjaava, kannustava ja jatkuva palaute sekä itse- ja vertaisarviointi rohkaisevat oppilasta omiin tulkintoihin ja näkemystensä argumentointiin.

Sisältöjen yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään huomiota tiedon soveltamiseen sekä historiallisen ajattelun kehittymiseen ja hallintaan. Pääpaino historiassa on suurten linjojen ja historian syy-seuraus-suhteiden ymmärtämisessä. Kirjallisten tehtävien ohella arvioinnissa on otettava huomioon oppilaiden monimuotoiset työskentelyn ja tuottamisen tavat.

Päätösarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen, jona historian opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena. Päätösarvioinnilla määritellään, miten kukin oppilas on opiskelun päättyessä saavuttanut historian oppimäärän tavoitteet. Päätösarvosana muodostetaan suhteuttamalla jokaisen oppilaan osaamisen taso historian valtakunnallisiin päätösarvioinnin kriteereihin. Historian osaamisen kehittyminen on kumulatiivinen prosessi, jossa opiskeltavia sisältöjä käytetään oppilaiden historiallisen ajattelun vahvistamiseen. Päätösarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päätösarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle vastaava tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

Ilmiöoppiminen ja historia

Historia on oppiaine, jonka kautta on hyvä tutustua ympäröivän maailman ja yhteiskunnan todellisiin ilmiöihin eri näkökulmista. Yhteistyötä eri oppiaineiden ja luokka-asteiden välillä

on syytä harjoittaa. Oppilaat osallistuvat tarkasteltavien ilmiöiden valintaan, oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun, työtapojen valintaan sekä arviointiin. Työskentelyote on tutkiva ja siinä käytetään historiatieteelle tyypillisiä menetelmiä. Tiivis yhteistyö yksittäisten oppiaineiden kuten äidinkielen ja kirjallisuuden tai muiden yläkoulun oppiaineiden kanssa (esim. maantieto, katsomusaineet, taito- ja taideaineet, yhteiskuntaoppi) tarjoavat hienon mahdollisuuden oppiainerajat ylittävään rikastuttavaan yhteistyöhön. Äidinkielen kanssa tehtävä yhteistyötä voi olla esimerkiksi historiaan liittyvien tekstien ymmärtämistä, tuottamista ja vertailua. Historian ja muiden oppiaineiden yhteistyö syventää historian ymmärtämistä ja tulkintojen tekemistä ja tekee historian opiskelusta samalla elämyksellisempää ja toiminnallisempaa.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet historian näkökulmasta

L1 – Ajattelu ja oppimaan oppiminen

- Oppilas oppii historian käsitteitä, erilaisten lähteiden ja näkökulmien tulkintaa sekä vertailua. Tavoitteena on ohjata oppilaita oivallusten tekemiseen, kriittiseen ajatteluun ja asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden huomaamiseen.
- Ajattelun taitoja kehitetään luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen.
- Historian opetuksessa syvennetään taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia yhteistyössä muiden kanssa erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen.

L2 – Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- Historiassa tuetaan oman oppilaiden oman kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle.
- Oppilasta ohjataan tuntemaan ja arvostamaan omaa kulttuuriperintöään sekä pohtimaan omaa paikkaansa sukupolvien ketjussa. Historian kautta tutustutaan oman kouluyhteisön ja lähialueen kulttuuriin ennen ja nyt.
- Oppilas perehtyy erilaisten kulttuurien alkuperään ja kehitykseen. Tämä tarjoaa hyvän mahdollisuuden oppilaiden kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja ilmaisuun

sekä keskinäisen ymmärryksen ja arvostuksen lisäämiseen. Helsingin moninaiset kulttuuriset lähtökohdat nähdään positiivisena voimavarana ja arjen kulttuuria kohtaamisia hyödynnetään kaikessa historian opiskelussa.

L3 – Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- Oppilas oppii eläytymään ja ymmärtämään menneisyyden ihmisten toimintaa, ajattelua ja selviytymistä eri historiallisina aikoina. Oppilas ymmärtää olevansa osa tätä jatkumoa.
- Historian kautta oppilas pääsee pohtimaan menneisyyden ja nykyisyyden ihmisten valintojen merkityksen kestäväen tulevaisuuden kannalta.
- Oppilas hankkii tietoa teknologian kehityksestä ja vaikutuksista eri elämäntilanteilla. Historian opiskelun kautta oppilasta opastetaan tietotekniikan monipuoliseen hyödyntämiseen sekä vastuullisen ja turvalliseen käyttöön.

L4 – Monilukutaito

- Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa (esim. sanalliset tekstit, kaaviot, tilastot ja kuvat). Oppilaiden taitoa hakea tietoa, lukea, arvioida, tulkita ja vertailla monenlaisia tekstejä syvennetään. Myös Helsingin kulttuurista moninaisuutta hyödynnetään tekstien ja kuvien valinnassa sekä niiden tulkinnassa.
- Oppilaita kannustetaan hyödyntämään monipuolisesti erilaisia tiedon lähteitä (suulliset, audiovisuaaliset, painetut ja sähköiset lähteet). Oppilaita ohjataan myös erilaisten haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön.
- Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa koulutyössä ja vapaa-ajallaan. Erilaisten tekstien ja esitysten tuottaminen edistää monilukutaidon kehittymistä.

L5 – Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

- Oppilaita ohjataan monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. Oppilas löytää itselleen sopivia oppimisstrategioita ja työtapoja.
- Oppilas syventää osaamistaan erilaisten tekstien tuottamiseen ja käsittelyyn sekä kuvan, äänen, videon ja animaatioiden tekemiseen eri välineillä.
- Oppilaita ohjataan tietotekniikan vastuulliseen ja turvalliseen hyödyntämiseen. He oppivat myös, miten suojaudutaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä ja välttämään tiedon häviämistä. Oppilaat tutustuvat myös tietosuojaja tekijänoikeuskysymyksiin.
- Oppilaita opastetaan käyttämään erilaisia viestintäkanavia. Tieto- ja viestintäteknologiaa voidaan harjoitella myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

L6 – Työelämätaidot ja yrittäjäyys

- Historian opetuksessa edistetään oppilaiden kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistetaan siihen liittyvää historiallista tietopohjaa. Oppilaita ohjataan tuntemaan lähialueen, Helsingin ja Suomen elinkeinoelämän historiaa ja erityispiirteitä. Yhteistyö lähellä toimivien yritysten ja järjestöjen kanssa voi rikastuttaa opiskelua.
- Historian työtapojen kautta oppilas harjoittelee myös työelämässä ja yrittämisessä tarvittavia taitoja, joita ovat esimerkiksi yhteistyö, vastuullinen ja pitkäjänteinen työskentely, tutkimuksellinen ote, syy-seuraus-suhteet ja työn tulosten arviointi. Samalla oppilaita kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja yritteliäisyyteen sekä näkemään niiden merkityksen yhteiskunnan kannalta.

L7 – Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

- Opetuksessa vahvistetaan ja syvennetään oppilaiden kiinnostusta yhteiskunnallisia asioita ja vaikuttamista kohtaan. Omassa luokkayhteisössään, eri opiskelutilanteissa ja kouluyhteisössä oppilas pääsee harjoittelemaan osallistumista ja yhteiskunnallista vaikuttamista.
- Oppilas oppii ymmärtämään yhteiskuntajärjestelmän merkityksen yksilön mahdollisten valintojen ja toiminnan kannalta.

- Oppilas oppii ymmärtämään ihmisten roolia ympäristön muokkaajana menneisyydestä nykypäivään.

Historian opetuksen tavoitteet 7. luokalla

Historian opetuksen tuntimäärä on seitsemännellä luokalla 1 vuosiviikkotunti. Alla olevassa taulukossa avataan historian opetuksen tavoitteet (T1-T12) ja sisällöt (S1-S2) seitsemännellä luokalla. Sisällöt on selitetty taulukon jälkeen tarkemmin. Merkinnät L1-L7 viittaavat laaja-alaisen osaamisen lajeihin ja ne on selitetty historian osalta edellisessä luvussa.

Opetuksen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen	Sisällöt
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 Ohjata oppilasta kiinnostumaan syvällisemmin historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena.	L1-L5, L7	S1-S2
Tiedon hankkiminen menneisyydestä		
T2 Aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta.	L1, L3-L6	S1-S2
T3 Auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin.	L1, L4-L5	S2
Historian ilmiöiden ymmärtäminen		
T4 Vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä.	L1, L4-L5	S1-S2
T5 Ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa.	L1-L5	S1-S2
T6 Auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille.	L1-L2, L4-L5	S1-S2
T7 Ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta.	L1, L3-L5, L7	S1
Historiallisen tiedon käyttäminen		
T8 Kannustaa oppilaita tulkintojen tekemiseen.	L1-L7	S1-S2
T9 Ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.	L1-L5	S1-S2
T10 Ohjata oppilasta ohjataan selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta.	L1, L4-L5	S1-S2
T11 Harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta.	L1, L4-L5	S2
T12 Ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiantietämyksensä avulla.	L1-L7	S1-S2

Historian opetuksen tavoitteet 8. luokalla

Historian opetuksen tuntimäärä on kahdeksannella luokalla 1 vuosiviikkotunti. Alla olevassa taulukossa avataan historian opetuksen tavoitteet (T1-T12) ja sisällöt (S3-S4) kahdeksannella luokalla. Sisällöt on selitetty taulukon jälkeen tarkemmin. Merkinnät L1-L7 viittaavat laaja-alaisen osaamisen lajeihin ja ne on selitetty historian osalta edellisessä luvussa.

Opetuksen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen	Sisällöt
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 Ohjata oppilasta kiinnostumaan syvällisemmin historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena.	L1-L5, L7	S3
Tiedon hankkiminen menneisyydestä		
T2 Aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta.	L1, L3-L6	S3-S4
T3 Auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin.	L1, L4-L5	S3-S4
Historian ilmiöiden ymmärtäminen		
T4 Vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä.	L1, L4-L5	S3-S4
T5 Ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa.	L1-L5	S3-S4
T6 Auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille.	L1-L2, L4-L5	S3-S4
T7 Ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta.	L1, L3-L5, L7	S3-S4
Historiallisen tiedon käyttäminen		
T8 Kannustaa oppilaita tulkintojen tekemiseen.	L1-L7	S3
T9 Ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.	L1-L5	S3-S4
T10 Ohjata oppilasta ohjataan selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta.	L1, L4-L5	S3-S4
T11 Harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta.	L1, L4-L5	S3-S4
T12 Ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiantietämyksensä avulla.	L1-L7	S4

Historian opetuksen tavoitteet 9. luokalla

Historian opetuksen tuntimäärä on yhdeksännellä luokalla 2 vuosiviikkotuntia. Alla olevassa taulukossa avataan historian opetuksen tavoitteet (T1-T12) ja sisällöt (S4-S6) yhdeksännellä luokalla. Sisällöt on selitetty taulukon jälkeen tarkemmin. Merkinnät L1-L7 viittaavat laaja-alaisen osaamisen lajeihin ja ne on selitetty historian osalta edellisessä luvussa.

Opetuksen tavoitteet	Laaja-alainen osaaminen	Sisällöt
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 Ohjata oppilasta kiinnostumaan syvällisemmin historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena.	L1-L5, L7	S4-S6
Tiedon hankkiminen menneisyydestä		
T2 Aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta.	L1, L3-L6	S4, S6
T3 Auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin.	L1, L4-L5	S5-S6
Historian ilmiöiden ymmärtäminen		
T4 Vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä.	L1, L4-L5	S4-S6
T5 Ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa.	L1-L5	S4, S6
T6 Auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille.	L1-L2, L4-L5	S4-S6
T7 Ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta.	L1, L3-L5, L7	S4-S6
Historiallisen tiedon käyttäminen		
T8 Kannustaa oppilaita tulkintojen tekemiseen.	L1-L7	S4-S6
T9 Ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.	L1-L5	S4-S6
T10 Ohjata oppilasta ohjataan selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta.	L1, L4-L5	S4, S6
T11 Harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta.	L1, L4-L5	S4-S6
T12 Ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiantietämyksensä avulla.	L1-L7	S4-S6

Historian opetuksen sisällöt

Historian sisältöalueita voidaan käsitellä joko kronologisesti tai temaattisesti.

S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehittyminen:

- Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.
- Tutustutaan 1800-luvun sääty-yhteiskuntaan.

S2 Ihmiset muuttavat maailmaa

- Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omalla aikanaan.
- Tutustutaan 1800-luvun maailmaan ja sen kansoihin sekä imperialismin historiaan.

S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan:

- Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla.
- Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

S4 Suurten sotien aika:

- Perehdytään toiseen maailmansotaa, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta.
- Paneudutaan ihmisoikeusrikkeisiin kuten holokaustiin ja muihin kansanvainoihin sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.

S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen:

- Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria kansallisesti ja globaalisti.
- Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.

S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret:

- Syvennytään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.

Historian päättöarvioinnin kriteerit hyvälle osaamiselle (arvosanalle 8) oppimäärän päättyessä

Historian opetuksen tavoitteena on	Sisällöt	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Arvosanan kahdeksan osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet			
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan syvällisemmin historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1–S6		Ei käytetä arvosanan muodostumisen periaatteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.
Tiedon hankkiminen menneisyydestä			
T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta	S1–S6	Historiatiedon hankkiminen	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista historian tiedonlähteistä ja havaitsee niiden luotettavuudessa eroja.
T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin	S1–S6	Lähteiden tulkitseminen	Oppilas osaa lukea ja tulkita erilaisia lähteitä.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen			
T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä	S1–S6	Kronologian ymmärtäminen	Oppilas osaa sijoittaa opiskelemansa asiat ajallisiin yhteyksiinsä ja niiden avulla aikajärjestykseen.
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa	S1–S6	Historiallinen empatia	Oppilas pystyy asettautumaan menneen ajan ihmisen asemaan ja kuvailemaan tämän toiminnan motiiveja.
T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille	S1–S6	Syy- ja seuraussuhteiden ymmärtäminen historiassa	Oppilas osaa erotella historiallisia tapahtumia tai ilmiöitä selittävät tekijät vähemmän tärkeistä.
T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta	S1–S6	Muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen	Oppilas osaa selittää, miksi joillain elämänalueilla toimittiin ennen samoin tai toisin kuin nykyään.
Historiallisen tiedon käyttäminen			
T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen	S1–S6	Historian tulkitseminen	Oppilas osaa muodostaa historian tapahtumista ja ilmiöistä omia perusteltuja tulkintoja.
T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoitusperiä	S1–S6	Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osaa kuvailla ihmisen toiminnan tarkoitusperiä.
T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta	S1–S6	Historiallisten tulkintojen selittäminen ja arvioiminen	Oppilas osaa arvioida historian tapahtumista tai ilmiöistä tehtyjen tulkintojen luotettavuutta.
T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta	S1–S6	Historiatiedon tuottaminen	Oppilas osaa vastata menneisyyttä koskeviin kysymyksiin käyttämällä eri lähteistä saamaansa informaatiota.
T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla	S1–S6	Historiatietoisuus	Oppilas osaa kuvailla, miten menneisyyden tulkintoilla perustellaan tulevaisuuden valintoja